

**Hørings svar ift. Aalborg
Kommunes
rusmiddelstrategi 2016-
2019 - sammen om mindre
misbrug og mere sundhed**

Indhold

By- og Landskabsudvalget	3
Skoleudvalget	3
Sundheds- og Kulturudvalget	3
Ældre- og Handicapudvalget	4
FMU i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen	4
AMU – Børne- og Familieafdelingen.....	5
OMU – Center for Voksne.....	5
FMU i Skoleforvaltningen	6
Folkeskole	6
Ungdomsuddannelse	7
Handicaprådet	7
Integrationsrådet.....	7
Uddannelsesrådet.....	7
Ældrerådet.....	7
Udsatterådet.....	7

By- og Landskabsudvalget

By- og Landskabsforvaltningen har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til rusmiddelstrategi. By- og Landskabsudvalget er orienteret om strategien på udvalgs mødet den 23. juni 2016.

Skoleudvalget

Skoleudvalget har drøftet udkast til rusmiddelstrategi og har på den baggrund formuleret følgende hørings svar.

Rusmiddelstrategien sætter et fornyet og forstærket fokus på Aalborg Kommunes indsats på rusmiddelområdet. Indsatsen i forhold til folkeskoleområdet har indtil nu været baseret på en høj grad af frivillighed på de enkelte skoler. Med strategien gøres indsatsen i forhold til 6-8. klasse obligatorisk, hvilket vil give et styrket bidrag til den forebyggende indsats i forhold til udbredelsen af rusmidler i folkeskolerne. Det er ambitiøst og viser at Aalborg Kommune er målrettet på området.

Det er positivt, at der bliver et særskilt fokus på samarbejdet med forældrene, der jo bevisligt har en nøglerolle i forhold til at forebygge og vejlede i brugen af rusmidler. Det skærpede samarbejde med politiet er væsentlig i den forbindelse.

Skoleudvalget har endvidere bemærket, at der allerede nu er planlagt aktiviteter i forhold til den praktiske implementering og opfølgning på planen. Det er positivt, at der allerede nu er lagt op til en tværorganisatorisk opfølgning.

Rusmiddelstrategien kommer til at gå i konstruktiv forlængelse af det trivselsarbejde, der allerede nu eksisterer på alle Aalborg Kommunes skoler.

Sundheds- og Kulturudvalget

Sundheds- og Kulturudvalget takker for det fremsendte høringsgrundlag. Selvom både alkohol og social ulighed er en del af Aalborg Kommunes Sundhedspolitik kan en særskilt strategi for rusmidler være med til at give et særligt fokus på et område, som har stor betydning for både den enkelte, familien og samfundet. Det vil være et væsentligt bidrag til social ulighed i sundhed.

Sundheds- og Kulturudvalget har følgende bemærkninger til udkastet:

- Det er en ambitiøs og velarbejdet strategi, som har fokus på alle målgrupper og som involverer de frontmedarbejdere, der møder borgerne i deres hverdag.
- Da strategien er en underliggende strategi til Sundhedspolitikken bør målene vedrørende alkohol i Sundhedspolitikken nævnes, så det er tydeligt, at der er sammenhæng mellem politik og strategi.
- På side 2 er nævnt de politikker og strategier, som rusmiddelstrategien skal ses i sammenhæng med. I Sundhedsaftalen er samarbejdet mellem sektorerne beskrevet – herunder også forebyggelse og henvisning til alkoholsamtaler eller behandling. Sundhedsaftalen bør derfor også nævnes i dette afsnit.
- På side 2 er opremset en række indsatser, som skal illustrere at vi er på rette vej. Sundheds- og Kulturforvaltningens har to indsatser, som også er relevante at nævne i denne sammenhæng:
 - Sund Ung team har eksisteret i ca. 1½ år og tilbyder unge på ungdomsuddannelserne sundhedssamtaler – herunder indgår også fokus på alkohol. Sund Ung teamet er nu repræsenteret på alle ungdomsuddannelser. I arbejdet indgår også dopingforebyggelse.
 - Tilbud til borgere, der har et overforbrug af alkohol. Tilbuddet er en samtale og foregår både i Sundhedscentret og rundt i vores sundhedshjørner, som er placeret syv steder i kommunen.
- På side 6 er indsatsen omkring ungdomsuddannelserne beskrevet. Sundheds- og Kulturudvalget er enig i, at indsatsen på ungdomsuddannelsesområdet skal koordineres. Det er vigtigt at vores forskellige tilbud fremstår koordineret. Sundheds- og Kulturforvaltningen har et formaliseret samarbejde med alle ledelserne på skolerne, ungeprofilen, tilbud om sundhedssamtaler på alle skolerne, dopingforebyggelse, og særlig indsats omkring forebyggelse og tidlig opsporing af psykisk sårbarhed. Fremskudte indsatser omkring rusmidler vil derfor passe godt ind i den samlet tilbudsvifte.

Sundheds- og Kulturudvalget ser frem til at følge arbejdet og implementeringen.

Ældre- og Handicapudvalget

Ældre- og Handicapforvaltningen har modtaget udkast til *Aalborg Kommunes Rusmiddelstrategi – sammen om mindre misbrug og mere sundhed* i høring med svarfrist 18. august 2016. Forvaltningen har gennemgået strategien og har følgende bemærkninger:

- Det er glædeligt at læse en rusmiddelstrategi, der tager udgangspunkt i at sikre fremadrettet kvalitet og effekt ved at bygge oven på den viden, der i forvejen findes i kommunen.
- Der er opbakning til såvel fokus i strategien på tidlig indsats og flere i behandling som specifikke mål og succeskriterier for strategien. Dette vil være med til at målrette det fremtidige arbejde mod mindre misbrug og mere sundhed.
- Der ses særligt positivt på Rusmiddelstrategiens fokus på den øgede koordinering mellem Misbrugsafsnittet, Sundhedscenter Aalborg og VAMiS med henblik på at sikre en bred og bæredygtig tilbudsvifte til borgere med misbrugsproblematikker i Aalborg Kommune.
- Der er opbakning til en sparringsgruppe omkring strategien på tværs af forvaltningerne.
- Vi hæfter os ved, at der i afsnittet om "Systematisk tidlig opsporing ved frontpersonale" 3. afsnit står: *"Implementering af systematisk tidlig opsporing forudsætter, at alle frontmedarbejdere i Aalborg Kommune har en basisviden ift. alkohol og stoffer"*. Vi vil gerne henstille til, at der anvendes samme formulering som i Sundhedspolitikken, som strategien hører under – dvs. at der omformuleres til **udvalgte** frontmedarbejdere. Vi ønsker fortsat, at det skal være op til forvaltningerne at udvælge relevante medarbejdere og prioritere denne indsats. Det, vurderer vi, giver mest effekt over for borgeren.
- Under afsnittet "Behandlingstilbud" nævnes særlige fokusområder ift. behandlingstilbud, bl.a. pårørende, borgere med minoritetsbaggrund og borgere med nedsat psykisk funktionsevne. Vi vil foreslå, at disse grupper også nævnes i sammenhæng med tidlig opsporing, da rekruttering til tilpassede behandlingstilbud må forudsætte, at opsporingen også målrettes disse grupper.
- Under afsnittet "Borgere i behandling" foreslås det, at der også indgår måltal for borgere i behandling i VAMiS som det er tilfældet for Misbrugsafsnittet. Ældre- og Handicapforvaltningen supplerer og fremsender disse oplysninger til Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen forud for 2. behandlingen af Rusmiddelstrategien.
- Der lægges op til en midtvejsstatus ultimo 2017. Det formodes, at grundlaget for denne er målinger og data i forhold til de fastsatte succeskriterier. Hvis dette ikke er tilfældet, bør midtvejsstatus genovervejes.
- Af mere redaktionelle bemærkninger har vi følgende:
 - Vi savner, at strategiperioden nævnes i overskriften.
 - I faktaboksen "På rette vej" punkt fire ønskes tilføjet, at VAMiS også opkvalificerer socialfagligt personale på tværs af forvaltninger i Aalborg Kommune til at håndtere misbrug blandt særlige målgrupper.
 - I afsnittet Borgere i behandling står der *"kommunens intranet målrettet praktiserende læger"*. Det er en offentlig tilgængelig hjemmeside, der gerne må nævnes specifikt www.praksisinfo.aalborg.dk.
 - Det foreslås, at bilag 2 om strategiens implementering skrives direkte ind i strategien.
 - Det findes i øvrigt uheldigt, at strategien er sendt i høring så tæt på sommerferieperioden. Det giver i Ældre- og Handicapforvaltningen reelt ingen mulighed for at inddrage MED-systemet.

FMU i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen

Drøftet med bemærkning om, at der er tale om et godt materiale. FMU bakker op om strategien, herunder at den også drøftes i AMU- BFA, hvor udførerenheden er placeret. Her ud over anbefaler FMU, at den endelige strategi bringes til drøftelse i den enkelte forvaltning mhp. omsætning.

AMU – Børne- og Familieafdelingen

AMU-BFA bakker op om udkastet til Rusmiddelstrategien, som sætter retning for indsatserne ift. rusmidler. Rusmiddelstrategien har en tæt sammenhæng med Sundhedspolitikken og nationale retningsgivende udgivelser på området. På den måde bygger rusmiddelstrategien videre på eksisterende indsats og initiativer. Det er positivt, at strategien er handlingsrettet, og der er opstillet konkrete og målbare mål. Det er muligt at følge op på målene, hvilket gør dem nærværende og brugbare som løftestang i de enkelte afdelingers arbejde.

Det er positivt, at rusmiddelstrategien gælder for alle borgere i Aalborg Kommune. Rusmiddelstrategien kan dermed fungere som et fælles styringsredskab i den tværgående indsats i kommunen. Strategien er udarbejdet i et samarbejde mellem Skoleforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, Sundheds- og Kulturforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Den brede repræsentation er et godt udgangspunkt for det videre samarbejde om implementering af rusmiddelstrategien.

Det er positivt, at der er sat fokus på tidlig opsporing. Dette harmonerer med forvaltningens fokus på en tidlig indsats. Her bliver det en vigtig opgave at opkvalificere de medarbejdere, der møder borgerne i deres hverdag.

AMU-BFA ønsker dog at understrege, at der er behov for opmærksomhed på arbejdsmiljøproblematikker ift. behandling i hjemmet både i kraft af tidsforbrug og risikovurdering. Derudover at der skal være opmærksomhed på ressourcer i misbrugsbehandlingen, når der i Rusmiddelstrategien sættes mål om at få flere borgere i behandling.

AMU-BFA vil desuden benytte lejligheden til at opfordre til, at der foretages en stramning i handleplanen for omsætning af sundhedspolitikken mhp. at sikre, at der ikke indtages alkohol ved sociale arrangementer i kommunale institutioner.

OMU – Center for Voksne

- 60 % på alkoholområdet. Det er et urealistisk højt måltal på 60 % for alkoholbehandling. Det bør være 50%, som det er for stofbehandling.
- Hvad er AaK's rusmiddelholdning til arrangementer i børnehaver og skoler, hvor forældrene deltager.
- Flere i behandling: Der er et ønske om, at man også forholder sig til ressourcerne.

Det er positivt at tænke behandling i hjemmet ind som en del af bedre tilgængelighed for alle borgere i kommunen, men man skal i den forbindelse være opmærksom på øget ressourceforbrug, samt arbejdsmiljøhensyn, herunder risikovurdering, når borgeren skal mødes i eget hjem

AMU Skoler

Afdelings-MED for skoler har drøftet udkast til rusmiddelstrategi og har på den baggrund formuleret følgende høringsvar.

Rusmiddelstrategien sætter et fornyet og forstærket fokus på Aalborg Kommunes indsats på rusmiddelområdet. Indsatsen i forhold til folkeskoleområdet har indtil nu været baseret på høj grad af frivillighed på det enkelte skoler. Med strategien gøres indsatsen i forhold til 6. og 8. klasse obligatorisk, hvilket vil give et styrket forventet bidrag til den forebyggende indsats til udbredelsen af rusmidler i folkeskolerne. Det er ambitiøst og viser at Aalborg Kommune er målrettet på området.

Afdeling-MED for skoler anbefaler, at man tager højde for, at målsætninger og dermed også kommende undersøgelser, aldersinddeles fra 6-9. klasse og 10. klasse, således at aldersgrupperne matcher både den forebyggende indsats og uddannelsesstedet.

Det er positivt, at der bliver et særskilt fokus på samarbejdet med forældrene, der jo bevisligt har en nøglerolle i forhold til at forebygge og vejlede brugen af rusmidler. Det skærpede samarbejde med politiet er væsentlig i den forbindelse.

AMU for skoler har observeret, at der allerede nu er planlagt aktiviteter i forhold til den praktiske implementering og opfølgning på planen. Det er positivt, at der allerede nu er lagt op til en tværorganisatorisk opfølgning.

Rusmiddelstrategien kommer til at gå i konstruktiv forlængelse af det trivselsarbejde, der allerede nu eksisterer på alle Aalborg Kommunes skoler.

FMU i Skoleforvaltningen

ForvaltningsMED har drøftet udkast til rusmiddelstrategi og har på den baggrund formuleret følgende hørings svar.

Rusmiddelstrategien sætter et fornyet og forstærket fokus på Aalborg Kommunes indsats på rusmiddelområdet. Indsatsen i forhold til folkeskoleområdet har indtil nu været baseret på en høj grad af frivillighed på de enkelte skoler. Med strategien gøres indsatsen i forhold til 6-8. klasse obligatorisk, hvilket vil give et styrket bidrag til den forebyggende indsats i forhold til udbredelsen af rusmidler i folkeskolerne. Det er ambitiøst og viser, at Aalborg Kommune er målrettet på området.

Det er positivt, at der bliver et særskilt fokus på samarbejdet med forældrene, der jo bevisligt har en nøglerolle i forhold til at forebygge og vejlede i brugen af rusmidler. Det skærpede samarbejde med politiet er væsentlig i den forbindelse.

FMU har endvidere bemærket, at der allerede nu er planlagt aktiviteter i forhold til den praktiske implementering og opfølgning på planen. Det er positivt, at der allerede nu er lagt op til en tværorganisatorisk opfølgning.

Rusmiddelstrategien kommer til at gå i konstruktiv forlængelse af det trivselsarbejde, der allerede nu eksisterer på alle Aalborg Kommunes skoler.

Ungebyrådet

Aalborg Kommunes rusmiddelstrategi blev behandlet på et ordinært ungebyrådsmøde den 6. juni 2016. Aalborg Ungebyråd har valgt at opdele hørings svaret i to dele – et med fokus på folkeskolen og et med fokus på ungdomsuddannelserne.

Folkeskole

Ungebyrådet mener, at man bør opstille forskelle mellem de forskellige klassetrin f.eks. 6.-7. og 8.-10., da der er store forskelle mellem disse. Dermed kunne et mål være, at ingen i 6.-7. klasse havde prøvet at drikke, når man udsurgte disse.

Eventuelt bør 10. klasse være for sig selv, da medlemmerne ser 10. klasse som en anden del af folkeskolen, hvor eleverne er ældre, og dermed ses på linje med ungdomsuddannelserne.

Ungebyrådet mener, at målet for andelen af elever i folkeskolen, der ikke har prøvet at ryge hash i 2019, bør være 100%.

Tidligere oplevelser af seminarer i folkeskolen omkring rusmidler og alkohol er, at eleverne finder det meget uinteressant, og der har samtidig været oplevet, at underviserne ikke har været ordentligt forberedt til sådan en dag. Det bør i langt højere grad være unge, der underviser folkeskoleeleverne, som nogle medlemmer af ungebyrådet har oplevet positivt. Samtidig bør alle seminarerne have tilknyttet en psykolog, der kan snakke med klasserne om deres erfaring med emnet fortroligt.

Ungebyrådet finder det meget vigtigt, at alle elever i folkeskolen har snakket med deres forældre omkring alkohol, dermed skal der opfordres til dette gennem skolen.

Ungdomsuddannelse

Ungebyrådet finder det urealistisk, at man måler antallet af unge på ungdomsuddannelserne, der drikker jævnligt, ved at se på, hvor mange der drikker højst en gang om måneden. Man bør derimod undersøge, hvor højt et skadeligt forbrug i denne alder er og gå ud fra dette. Hermed kan man også være langt mere ambitiøse og sætte procentsatsen højere.

Man bør sigte efter, at 100% af de unge svarer, at de ikke har prøvet at ryge hash, amfetamin eller lign.

Temamøder på ungdomsuddannelserne skal have fokus på, hvordan alkohol og rusmidler skader den unge og fortælle historier/opleve personer, der har haft et problem med dette og høre, hvordan deres liv er blevet præget. Det opleves, at disse personlige historier gør et stort indtryk på de unge.

Handicaprådet

Handicaprådet har på sit møde tirsdag den 28. juni drøftet ovennævnte høring og fremsender hermed høringssvar.

Handicaprådet synes, at rusmiddelstrategien er et godt værktøj for den fremtidige udvikling. Ros til forvaltningerne for det tværforvaltningsmæssige samarbejde.

Handicaprådet påpeger, at der foruden den sociale ulighed også er en handicaprelateret ulighed, som forårsager rusmiddel-misbrug.

Integrationsrådet

Integrationsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til Rusmiddelstrategien.

Integrationsrådet bakker op om Rusmiddelstrategien og tilbyder gerne input til handlinger ift. strategiens øgede fokus på misbrugere med minoritetsbaggrund.

Uddannelsesrådet

Uddannelsesrådet i Aalborg Kommune takker for det fremsendte høringsgrundlag. Uddannelsesrådet har ikke bemærkninger til rusmiddelstrategien. Rådet finder strategien fyldestgørende, hvad angår indsatsen i forhold til ungdomsuddannelserne, hvilket går fint i tråd med det samarbejde, der allerede er mellem Uddannelsesrådet og ungestrategiens ledergruppe.

Dog undrer rådet sig over formuleringen i bilag 1: **Mål: Antallet af unge på ungdomsuddannelserne, der drikker jævnligt, skal fastholdes. I 2019 er det 34 % af de unge på ungdomsuddannelserne, der ikke drikker jævnligt.**

Målet kunne omformuleres til:

Antallet af unge på ungdomsuddannelserne, der drikker jævnligt skal ikke stige. I 2019 er der 34% af de unge på ungdomsuddannelserne, der ikke drikker jævnligt.

Tilsvarende omformulering kunne anvendes vedr. mål for hvor mange unge der har prøvet at ryge hash og hvor mange unge der har prøvet andre stoffer end hash.

Ældrerådet

Ældrerådet synes det er et solidt og grundigt stykke arbejde og roser den ny rusmiddelstrategi. Ældrerådet ser frem til midtvejs- og slutevaluering.

Udsatterådet

Udsatterådet foreslår følgende initiativer på rusmiddelområdet:

- Informationsarbejde blandt misbrugere om konsekvenser ved misbrug + om afrusning etc. – Kan eventuelt varetages af pensionerede læger – skal holdes i misbrugernes eget miljø som f.eks. på et varmestue
- Informationsarbejde blandt store børn og unge: (Tidligere) misbrugere kan tage ud og holde oplæg
- Der mangler et §110-tilbud, hvor man ikke må misbruge/hvor misbrug foregår adskilt fra andre
- Der mangler konsekvenser, hvis folk misbruger på vores §110 tilbud – det er for let at misbruge
- Der mangler § 110 tilbud til unge, så de ikke går op ad gamle misbrugere og 'lærer' af dem
- Der mangler et særligt opgangsfællesskab for tidligere misbrugere, hvor det ikke er tilladt at misbruge
- Der mangler en slags pensionat eller i hvert fald et sted, hvor folk, der lige har kæmpet sig ud af et misbrug, kan opholde sig en tid for at få lidt ro
- Der er 'kun' tilbud for aktive misbrugere på vores område – hvorfor ikke noget for tidligere misbrugere.